УДК 657.37:005

Аналітичні можливості фінансової звітності в системі управління підприємством

Крижова Вікторія,
здобувачка вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *у тезах досліджено аналітичні можливості фінансової звітності як ключового елемента інформаційного забезпечення системи управління підприємством. Розкрито її роль у формуванні аналітичної бази для оцінювання фінансового стану, результативності діяльності, фінансової стійкості та ділової активності. Особливу увагу приділено інтеграції звітних показників із системою фінансового планування, бюджетування та внутрішнього контролю. Обґрунтовано напрями підвищення інформативності фінансової звітності з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень.*
Ключові слова: *фінансова звітність, аналітичні можливості, управління підприємством, фінансовий стан, бюджетування, внутрішній контроль.*

У сучасних умовах функціонування підприємств фінансова звітність набуває особливого значення як універсальний інформаційний інструмент управління. Вона забезпечує систематизоване узагальнення даних бухгалтерського обліку та відображає результати господарської діяльності, фінансовий стан і рух грошових коштів підприємства. Водночас її значення виходить за межі виконання регламентованої звітної функції, оскільки саме на її основі здійснюється аналітична оцінка діяльності та формуються управлінські рішення [1].

Фінансова звітність виконує інформаційну, аналітичну, контрольну та прогностичну функції, що забезпечує її інтеграцію в управлінський цикл підприємства. На етапі планування її показники слугують базою для формування бюджетів і прогнозування фінансових результатів; на етапі контролю – інструментом оцінювання виконання запланованих показників та аналізу відхилень; у процесі коригування – джерелом даних для уточнення стратегічних і оперативних рішень.

Аналітичні можливості фінансової звітності проявляються через здатність забезпечувати комплексну характеристику ресурсного потенціалу та результативності функціонування підприємства. Дані балансу дозволяють оцінити структуру активів, співвідношення власного і залученого капіталу, рівень фінансової стійкості та незалежності. Звіт про фінансові результати створює підґрунтя для аналізу доходів, витрат і прибутку, визначення рентабельності діяльності та факторів її зміни. Інформація звіту про рух

грошових коштів дає можливість оцінити ліквідність, платоспроможність та здатність підприємства генерувати грошові потоки [2].

Застосування методів горизонтального та вертикального аналізу, коефіцієнтного аналізу, аналізу динаміки й структури показників сприяє поглибленню аналітичної інтерпретації звітних даних. Виявлення тенденцій розвитку, визначення проблемних аспектів діяльності та оцінка внутрішніх резервів підвищення ефективності є необхідною передумовою обґрунтованого управління.

Важливою складовою управлінського використання фінансової звітності є її інтеграція з системою фінансового планування та бюджетування. Саме на основі звітних даних формуються прогнозні розрахунки, визначаються цільові орієнтири розвитку та обґрунтовуються управлінські рішення щодо оптимізації витрат, інвестиційної діяльності чи структури капіталу. Порівняння фактичних показників із бюджетними значеннями дозволяє виявляти відхилення, аналізувати їх причини та приймати коригуючі заходи. Таким чином, фінансова звітність стає елементом системи контролінгу та внутрішнього моніторингу результатів діяльності [3].

Окремої уваги потребує якість фінансової звітності як передумова її аналітичної цінності. Достовірність, повнота, нейтральність та своєчасність інформації визначають можливість її використання для прийняття управлінських рішень [4]. Належна організація бухгалтерського обліку, дотримання принципів нарахування, безперервності діяльності та послідовності облікової політики забезпечують формування релевантних показників. Водночас ефективний внутрішній контроль мінімізує ризики викривлення звітної інформації та підвищує рівень довіри до неї.

У стратегічному аспекті фінансова звітність виступає базою для оцінювання довгострокових тенденцій розвитку підприємства, визначення його інвестиційної привабливості та фінансової стабільності. У оперативному управлінні вона слугує інструментом контролю поточної діяльності, оцінювання виконання планів та прийняття своєчасних управлінських рішень.

Отже, аналітичні можливості фінансової звітності реалізуються через її комплексне використання в системі управління підприємством. Акцент слід робити на поглибленому аналізі фінансового стану, результативності діяльності, грошових потоків, динаміки ключових показників, а також на інтеграції звітних даних із бюджетуванням і внутрішнім контролем. Саме такий підхід забезпечує підвищення обґрунтованості управлінських рішень, зміцнення фінансової стійкості та формування передумов сталого розвитку підприємства.

Список використаних джерел:

1. Малярчук І.І. Стецiв Л.П. Аналітичні можливості фінансової звітності суб’єкта малого підприємництва. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. №11 (258). С.62-68.

2. Нагорний П.Д., Базюк, Д.С. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством .*Трансформаційна економіка*. 2023. №1 (01). С.44-49. https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-1-8.

3. Омецінська І., Омецінський О. Аналітичні можливості фінансової звітності та її взаємозв'язок з управлінською звітністю. *Вісник Економіки*. 2025. №1. С. 216-29. https://doi.org/10.35774/.

4. Gao, S., Hsu, H.-T., & Liu, F.-C. (2025). Enterprise risk management, financial reporting and firm operations. *Risks, 13*(3), 48. https://doi.org/10.3390/risks13030048

Abstract: *The theses examine the analytical capabilities of financial reporting as a key element of the information support system for enterprise management. Its role in forming an analytical basis for assessing financial condition, performance efficiency, financial stability, and business activity is revealed. Particular attention is paid to the integration of reporting indicators with the system of financial planning, budgeting, and internal control. The directions for enhancing the informativeness of financial reporting in order to ensure well-grounded managerial decision-making are substantiated.*

Keywords: *financial reporting, analytical capabilities, enterprise management, financial condition, budgeting, internal control.*

Науковий керівник:
Сирцева С.В.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет